

**Katedra geografie
Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovská univerzita v Prešove**

OKRUHY NA ŠTÁTNE SKÚŠKY

**Učiteľstvo a pedagogické vedy - geografia v kombinácii,
Bc. stupeň**

Rozdelenie do košov (*Študenti si ťahajú z každého koša po jednej otázke*):

1. Geografická tektológia, Planetárna geografia, Geoinformatika a kartografia, Geoekológia a environmentalistika
2. **Všeobecná fyzická geografia** - Fyzická geografia, Geografia kontinentov a oceánov 1
3. **Všeobecná humánna geografia** - Humánna geografia, Geografia kontinentov a oceánov 2

Geografická tektológia

1. Objekt a predmet geografie a názory jednotlivých autorov na objekt a predmet geografie
2. Postavenie geografie v systéme vied, rozbor jednotlivých názorov
3. Regióny podľa obsahu, regióny podľa štruktúry. Regionalizácia
4. Charakteristika krajinnej sféry Zeme, etapy jej vývoja a ich charakter
5. Geosystémy a väzby v geosystémoch. Prírodnotechnické geosystémy

Planetárna geografia

6. Slnko – charakteristika, stavba
7. Planéty Slnčnej sústavy
8. Medziplanetárna hmota
9. Pohyby Zeme a ich dôsledky
10. Mesiac ako obežnica Zeme

Geoinformatika a kartografia

11. Geografický informačný systém (GIS), jeho súčasti a využitie
12. Priestorová reprezentácia krajiny v GIS-e
13. Spôsoby zberu geografických údajov pre GIS a priestorové databázy v GIS-e
14. Aktívne a pasívne systémy v diaľkovom prieskume Zeme

15. Kartografia – definícia, predmet výskumu, čiastkové disciplíny kartografie
16. Formálne a obsahové prvky mapy, delenie máp
17. Mapové vyjadrovacie metódy
18. Kartografické zobrazenie a skreslenie na mapách
19. Štátne mapové dielo (civilné a vojenské) používané v súčasnosti. Historické mapovania (prvé, druhé, tretie a štvrté vojenské mapovanie)

Geokológia a environmentalistika

20. Trvalo udržateľný rozvoj – definícia, koncepcia, princípy podľa Agendy 21
21. Ochrana prírody a krajiny na Slovensku – legislatívne nástroje, stupne ochrany a kategórie chránených území
22. Znečistenie a ochrana ovzdušia, vôd a pôdy
23. Odpady – definícia, účel odpadového hospodárstva, zoznam a zneškodňovanie odpadov

Fyzická geografia

24. Stavba Zeme, obaly, ich vlastnosti
25. Vnútorne geologické procesy - tektonické pohyby, metamorfizmus
26. Vnútorne geologické procesy - magmatizmus
27. Vnútorne geologické procesy - zemetrasenie
28. Pohyb litosférických dosiek a ich okraje, teória kontinentálneho driftu
29. Typy hornín – magmatické, sedimentárne, metamorfované - genéza, charakteristika (príklady)
30. Meteorológia, klimatológia. Atmosféra a jej zloženie. Vzduchové hmoty a atmosferické fronty, oklúzia
31. Voda v atmosfére (výpar a kondenzácia, rosný bod, produkty kondenzácie). Oblačnosť. Zrážky
32. Prvky dynamiky atmosféry (advekcia, konvekcia, tlakové útvary). Vietor (rýchlosť a smer, vplyv prekážky, miestne vetry). Všeobecná cirkulácia atmosféry. Počasie, poveternostná situácia. Podnebie
33. Definícia pojmov vodný útvar, vodný zdroj. Malý a veľký kolobeh vody. Riečna sieť. Odtok. Prietok. Jazerá. Vodné nádrže
34. Definícia oceánov a morí. Fyzikálne a chemické vlastnosti morskej vody. Pohyby morskej vody. Význam morí a oceánov
35. Formy svahovej modelácie
36. Formy fluvialnej modelácie - erózne, akumulačné (doliny, terasy, náplavové kužele, riečne nivy)
37. Formy krasovej modelácie - exogénne, endogénne
38. Formy glaciálnej modelácie - erózne, akumulačné
39. Formy eolickej a litorálnej modelácie - erózne, akumulačné; formy antropogénnej modelácie
40. Hlavné pedogenetické procesy - definícia, charakteristika, podmienky. Horizontálna a vertikálna zonálnosť pôd, azonálnosť

41. Definície - pôdny profil, pôdna vrstva, pôdny horizont, genetický horizont. Znak, vlastnosti, hranice a signatúra horizontov, najrozšírenejšie pôdne typy u nás
42. Pedogeografia, pedosféra. Pôda ako mnohofázový polydisperzný systém. Zložky pôdy
43. Biogeografia. Biocenóza. Liebigov zákon minima. Shelfordov zákon tolerancie. Ekologická valencia druhu. Klimatické pravidlá (Allenovo, Bergmannovo, Glogerovo)
44. Definícia - ekofaktor. Ekofaktory - svetlo, teplo, vlhkosť, vzduch, hornina, reliéf, pôda, biotické vplyvy, človek. Adaptácie organizmov na ekofaktory

Geografia kontinentov a oceánov 1

45. Poloha a vymedzenie, geologické, reliéfovité, klimatické, hydrologické, pedologické pomery, flóra a fauna Arktických oblastí
46. Geologické, reliéfovité, klimatické, hydrologické, pedologické pomery, flóra a fauna Austrálie a Oceánie
47. Geologické, reliéfovité, klimatické, hydrologické, pedologické pomery, flóra a fauna Afriky
48. Geologické, reliéfovité, klimatické, hydrologické, pedologické pomery, flóra a fauna Ázie
49. Geologické, reliéfovité, klimatické, hydrologické, pedologické pomery, flóra a fauna Severnej Ameriky
50. Geologické, reliéfovité, klimatické, hydrologické, pedologické pomery, flóra a fauna Južnej Ameriky
51. Charakteristika a členenie svetového oceánu, reliéf dna, charakteristika oceánov, morské prúdy

Humánna geografia

52. Charakterizujte štruktúru obyvateľstva podľa pohlavia a veku
53. Popíšte model demografického cyklu
54. Uveďte a popíšte jednotlivé kritériá vymedzovania miest a vysvetlite koncepciu mestsko-vidieckeho kontinua
55. Charakterizujte priestorovú štruktúru mesta a bližšie popíšte jej morfológickú intraurbánnu štruktúru
56. Lokalizačné faktory a lokalizačné teórie priemyslu (tradičné i nové lokalizačné činitele)
57. Ťažba nerastných surovín vo svete
58. Výroba kovov a kovových výrobkov, výroba strojov a zariadení a dopravných prostriedkov vo svete
59. Vidiecka krajina a poľnohospodárstvo na príklade Európy a Slovenska
60. Rastlinná a živočíšna výroba sveta
61. Typológia a lokalizačné faktory poľnohospodárstva
62. Predmet a úloha geografie cestovného ruchu, druhy a formy cestovného ruchu
63. Charakteristika vybraného európskeho regiónu cestovného ruchu

Geografia kontinentov a oceánov 2

- 64. Historicko-politický vývoj Ameriky
Predkolumbovské kultúry. Európska kolonizácia a rozpad koloniálnej sústavy.
Súčasná politická situácia v Amerike
- 65. Obyvateľstvo a sídla Ameriky
Vývoj obyvateľstva. Rasová skladba a národnostné zloženie. Sídla
- 66. Priemysel a poľnohospodárstvo Ameriky
- 67. Doprava a cestovný ruch Ameriky
- 68. Humánnogeografická charakteristika Austrálie a Oceánie
Obyvateľstvo, sídla a historicko-politický vývoj

V Prešove 29.11.2024

doc. RNDr. Vladimír Solár, PhD.
vedúci katedry